

CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII

ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ

2009, mun. Chişinău, str. Eminescu, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
tel. 990 - 990, fax: 22-73-20

2009, г. Кишинэу, ул. Еминеску, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
тел. 990 - 990, факс: 22-73-20

Stimată Doamnă,

În conformitate cu art. 4 alin. (5¹) și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii remitem Hotărârea Plenului CSM nr. 251/24 din 05 octombrie 2021, cu privire la completarea sesizării Curții Constituționale referitor la controlul constituționalității prevederilor art. II din Legea nr. 37 din 28 februarie 2020 pentru modificarea unor acte legislative din 13 aprilie 2021.

Anexă:

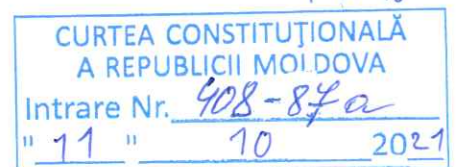
1. Copia de pe Hotărârea Plenului CSM nr. 251/21 din 05 octombrie 2021 pe 1 file;
2. Cererea de completare a Sesizării Curții Constituționale nr. 87a din 20 aprilie 2021 pe 12 file.

Cu respect,

Dorel Musteață,

**Președintele interimar al
Consiliului Superior al Magistraturii**

**Doamnei Domnica Manole,
Președinte al Curții Constituționale**

HOTĂRÂRE

cu privire la completarea sesizării Curții Constituționale referitor la controlul constituționalității prevederilor art. II din Legea nr. 37 din 28 februarie 2020 pentru modificarea unor acte legislative din 13 aprilie 2021

nr. 251/24
05 octombrie 2021

mun. Chișinău

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin. (1) lit. a), art. 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, conducându-se de prevederile art. 4 alin. (5¹) și art. 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, cu 7 (șapte) voturi pro, ale membrilor prezenți, Plenul CSM

HOTĂRĂȘTE:

1. Se completează sesizarea Curții Constituționale referitor la controlul constituționalității prevederilor art. II din Legea nr. 37 din 28 februarie 2020 pentru modificarea unor acte legislative din 13 aprilie 2021.

2. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile.

Președintele interimar al Consiliului
Superior al Magistraturii

Dorel Musteață

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28

CERERE DE COMPLETARE a SESIZĂRII

nr. 87a din 20 aprilie 2021

depuse în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 25 lit. d) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. 5/1 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art. 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale

Prin Sesizarea nr.87a din 20 aprilie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Înalta Curte să exercite controlul constituționalității prevederilor art. II din Legea nr. 37 din 28 februarie 2020 pentru modificarea unor acte legislative, prin care art. 32 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului s-a modificat după cum urmează:

-la alin.(1), textul „Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu” se exclude;

-articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

“(1¹) Pensiile stabilite conform prezentei legi se indexează în condițiile art.13 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii.”

La 04 decembrie 2020 a fost adoptată *Legea nr.222 pentru modificarea articolului 32 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului*, prin care art. 32 a fost expus într-un nou conținut după cum urmează:

-Art. I. – Articolul 32 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15–17, art.63), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

"Articolul 32. Asigurarea cu pensie

(1) Judecătorul care a atins vârsta prevăzută la alin. (2) și confirmă vechimea în muncă generală și vechimea în muncă în funcția de judecător prevăzute la alin. (3) are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în mărime de 55% din salariul său mediu lunar, care, pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de muncă generală prevăzută la alin.(3), se mărește cu 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul său mediu lunar.

(2) Începând cu 1 iulie 2021, pentru judecători se stabilește vârsta de pensionare de 50 de ani și 6 luni, atât pentru bărbați, cât și pentru femei. În fiecare an ulterior, vârsta de pensionare se majorează conform eșalonării prevăzute în tabelul nr.1, până la atingerea vârstei de 63 de ani.

Tabelul nr.1

De la 1 iulie	Vârsta de pensionare pentru judecători
2021	50 ani 6 luni
2022	51 ani
2023	51 ani 6 luni
2024	52 ani
2025	52 ani 6 luni
2026	53 ani
2027	53 ani 6 luni
2028	54 ani
2029	54 ani 6 luni
2030	55 ani
2031	55 ani 6 luni
2032	56 ani
2033	56 ani 6 luni
2034	57 ani
2035	57 ani 6 luni
2036	58 ani
2037	58 ani 6 luni
2038	59 ani
2039	59 ani 6 luni

2040	60 ani
2041	60 ani 6 luni
2042	61 ani
2043	61 ani 6 luni
2044	62 ani
2045	62 ani 6 luni
2046	63 ani

(3) Începând cu 1 iulie 2021, pentru judecători se stabilește vechimea în muncă generală de cel puțin 20 de ani și 6 luni și vechimea în muncă în funcția de judecător de cel puțin 13 ani, necesare pentru obținerea dreptului la pensie. În fiecare an ulterior, vechimea în muncă generală și vechimea în muncă în funcția de judecător se majorează cu 6 luni, până la atingerea vechimii în muncă generale de 34 de ani și a vechimii în muncă în funcția de judecător de 15 ani, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr. 2.

Tabelul nr.2

De la 1 iulie	Vechimea în muncă generală	Vechimea în muncă în funcția de judecător
2021	20 ani 6 luni	13 ani
2022	21 ani	13 ani 6 luni
2023	21 ani 6 luni	14 ani
2024	22 ani	14 ani 6 luni
2025	22 ani 6 luni	15 ani
2026	23 ani	
2027	23 ani 6 luni	
2028	24 ani	
2029	24 ani 6 luni	
2030	25 ani	

2031	25 ani 6 luni	
2032	26 ani	
2033	26 ani 6 luni	
2034	27 ani	
2035	27 ani 6 luni	
2036	28 ani	
2037	28 ani 6 luni	
2038	29 ani	
2039	29 ani 6 luni	
2040	30 ani	
2041	30 ani 6 luni	
2042	31 ani	
2043	31 ani 6 luni	
2044	32 ani	
2045	32 ani 6 luni	
2046	33 ani	
2047	33 ani 6 luni	
2048	34 ani	

(4) Prevederile alin.(1)–(3) se aplică și judecătorilor care au activat în instanțele internaționale, luându-se în calcul salariul mediu lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție.

(5) Pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin.(1)–(3) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

(6) În cazul în care judecătorul demisionat este numit în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă.

(7) La calcularea pensiei, în vechimea în muncă generală se includ perioadele prevăzute la art. 5 și art. 50 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii.

(8) Pensile stabilite conform prezentei legi se indexează în condițiile art. 13 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii."

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la 1 iulie 2021.

Astfel, inițial prin Legea nr.37/20.02.2020 iar apoi prin Legea nr. 222/04.12.2020 a fost modificat modul de indexare a pensiilor judecătorilor.

Prin prezenta cerere, Consiliul Superior al Magistraturii completează Sesizarea nr.87a din 20 aprilie 2021, solicitând, în baza temeiurilor de fapt și de drept expuse în sesizare, exercitarea controlului constituționalității și a prevederilor Legii nr. 222 din 04.12.2020 pentru modificarea articolului 32 din Legea nr.544/1995cu privire la statutul judecătorului (în vigoare 01.07.2021)

Aceste prevederi legale au diminuat garanțiile sociale a judecătorilor, obținute prin efectul Legii nr.544/1995, întrând în contradicție cu prevederile *art.1, 6, 54, 116 din Constituție, art.1 Protocolul nr.1 CEDO, jurisprudența CEDO cât și jurisprudența constantă a Curții Constituționale.*

Dispoziția alin.(1) art.32 la situația de până la adoptarea Legii nr.37/20.02.2020 prevedea că, judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. **Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.**

Astfel, prin efectul legii, pensia judecătorilor se calcula în dependență de salariul judecătorului în funcție, (care se recalculea anual în raport cu salariul mediu pe economie, calculat prin Hotărâre de Guvern, în conformitate cu prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anii viitori, estimate de către Ministerul Economiei și Infrastructurii), fiind garantat un echilibru economic în asigurarea magistraților pensionari cu condiții de trai corespunzătoare statutului înalt pe care l-au deținut .

Legea nr. 328 din 23.12.2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor , care a fost abrogată în a.2018 , cuprindea standarde și proceduri unitare de stabilire a salariilor prin norme transparente și ușor aplicabile, ținându-se cont de faptul că, pentru magistrați, singura sursă de existență în timpul activității este salariul, fără posibilitatea de a activa în alte domenii. De asemenea, asigura crearea unei ierarhii a salariilor pe categorii de judecători și procurori, în dependență de nivelul instituției.

Sistemul de salarizare al judecătorilor, prevăzut de legea specială, a fost stabilit ținându-se cont de principiul separării puterilor în stat, de rolul judecătorilor în realizarea actului justiției, de incompatibilitățile și restricțiile prevăzute de lege pentru aceștia, în scopul asigurării unei independențe materiale de a judecătorilor și procurorilor, exigențele impuse prin documentele internaționale cu privire la funcționarea eficientă a sistemului judecătoresc și statutul magistraților.

Prin Legea nr. 328/23.12.2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, legislatorul a reglementat modul și condițiile de salarizare a judecătorilor și procurorilor, inclusiv cuantumul salariilor de funcție ale acestora, instituind un sistem unitar de salarizare a judecătorilor și procurorilor **bazat pe salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune drept unitate de referință.**

Potrivit art. 4 din această lege :

(1) Salariul de funcție al judecătorului se stabilește în funcție de nivelul instanței judecătorești la care acesta își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de judecător.

(2) Salariul de funcție al judecătorului din cadrul instanței judecătorești se stabilește în cuantum de:

a) 3,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de până la 6 ani;

b) 3,2 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de la 6 la 12 ani;

c) 3,5 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 12 ani.

(3) Salariul de funcție al judecătorului din cadrul curții de apel se stabilește în cuantum de:

a) 4,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de până la 15 ani;

b) 4,3 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 15 ani.

(4) Salariul de funcție al judecătorului din cadrul Curții Supreme de Justiție se stabilește în cuantum de:

a) 4,8 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de până la 16 ani;

b) 5,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani.

Salariul mediu pe economie este stabilit în fiecare an, prin Hotărâre de Guvern, fiind calculat în conformitate cu prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anii viitori, estimate de către Ministerul Economiei și Infrastructurii, *aflându-se în permanent creștere.* (ex. prin Hotărârea Guvernului Nr.21 din 18-01-2019, a fost

aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019 **în mărime de 6975 lei**; prin Hotărârea Guvernului Nr.678 din 27-12-2019, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2020 **în mărime de 7953 lei**; prin Hotărârea Guvernului Nr. 923 din 22-12-2020 a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021 **în mărime de 8716 lei**).

Prin Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, au fost abrogată Legea nr. 328/23.12.2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor.

În accepțiunea prevederilor Legii nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, salariul de bază al salariaților din sistemul bugetar, inclusiv al judecătorilor, *se calculează prin înmulțirea valorii de referință stabilite de Guvern în fiecare an în Legea bugetului de stat, cu coeficienții de salarizare corespunzători claselor de salarizare pentru funcția respectivă.*

Astfel, sistemul de salarizare a judecătorilor, în baza Legii nr. 328/23.12.2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, **asigura și creșterea pensiei judecătorului în fiecare an.**

În acest context atragem atenția Înaltei Curți că, prin Hotărârea nr.210/21 din 14 septembrie 2021 Plenului CSM **a sesizat** Curtea Constituțională în vederea exercitării controlului constituționalității unor prevederi legale din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar în vederea abrogării Legii nr. 328 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor din 23.12.2013; a art. III și V a Legii nr. 271 din 23.11.2018 pentru modificarea unor acte legislative; a art.VI a Legii nr.257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte legislative.

Sub acest aspect, CSM susține că legea criticată încalcă exigențele constituționale invocate prin discrepanța dintre intenția legiuitorului și realitatea reglementării, precum **și nerespectarea jurisprudenței Curții Constituționale**.

Astfel, Curtea Constituțională, consecvent a notat că, independența financiară a judecătorului reprezintă o componentă esențială a independenței justiției, pensia de serviciu fiind inclusă în cariera judecătorului, alături de numire, formare profesională continuă, evaluare și promovare, pensionarea marcând momentul final al carierei judecătorului și având semnificația juridică a unui drept câștigat, care trebuie să producă efecte juridice indiferent de circumstanțe. Prin urmare, principiul independenței justiției apără pensia specială a judecătorilor, ca parte integrantă a stabilității financiare a acestora, în aceeași măsură în care apără celelalte garanții ale acestui principiu".

Statutul special al pensiei judecătorului, proclamat în Recomandările Consiliului Europei, jurisprudența CtEDO și a Curții Constituționale, obligă la instituirea condițiilor speciale de stabilire a pensiei, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a reținut că principiul independenței justiției apără pensia specială a judecătorilor, iar

Parlamentul are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenței judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzut prin art. I alin. (3) din Constituție.

Reducerea garanțiilor sociale pentru judecători riscă să sporească vulnerabilitatea vizavi de actele de corupție, întrucât motivarea financiară și protecția socială a unei funcții sporește și nivelul de responsabilitate și integritate a acestei funcții.

În completarea temeiurilor invocate în sesizarea nr.87a din 20 aprilie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii, relevă că dispoziția art.32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, prin care sunt reglementate condițiile de pensionare a judecătorilor, de la momentul adoptării, a suportat în permanență modificări, adoptate de legislator în scopul reducerii garanțiilor sociale stabilite prin lege pentru judecători.

Toate tentativele de modificarea acestei norme de drept, îndreptate spre diminuarea garanțiilor sociale a judecătorilor, **au fost ulterior declarate de către Curtea Constituțională -neconstituționale.**

Astfel, textul inițial al art. 32 Legea nr.544/1995 avea următorul cuprins:

(1) Judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani calendaristici, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni în funcție de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55 procente față de salariul lui mediu, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3 procente, dar în total nu mai mult de 80 procente față de salariul lui mediu, ținându-se cont de indexarea salariului.

(2) Pensia pentru vechime în muncă se plătește integral judecătorului în funcție.

(3) După pensionare, judecătorul are dreptul să se angajeze și să primească și pensia, și salariul integral.

-Prin Legea nr.552/28.07.99 cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative, art.32 din Legea nr.544 cu privire la statutul judecătorului a fost expus în următorul cuprins:

Articolul 32. Dreptul la pensie

(1) Judecătorii au dreptul la pensie cu condiția realizării unei vechimi în această funcție de minimum 20 de ani și respectării prevederilor art. 41 alin. (1) și art. 42 alin. (1) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat. Modul de calculare a stagiului de cotizare în funcția de judecător se stabilește de către Guvern.

(2) Pensia se stabilește în cuantum de 42% din venitul mediu lunar asigurat. Modul de calculare a venitului mediu lunar asigurat se stabilește de către Guvern.

(3) Pensiile judecătorilor se majorează cu 2% din venitul mediu lunar asigurat pentru fiecare an complet de cotizare peste stagiul de cotizare necesar la data stabilirii pensiei conform art.42 alin.(1) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat și

pentru fiecare an de muncă în funcția de judecător peste vechimea de 20 de ani – cu 2% din venitul mediu lunar asigurat.

(4) Cuantumul pensiei calculat în conformitate cu alin.(2) și (3) nu poate depăși 75% din venitul mediu lunar asigurat.

(5) Indexarea pensiei se efectuează în conformitate cu art.13 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat.

(6) Pensia se plătește integral, indiferent de faptul realizării veniturilor pasibile de asigurări sociale de stat. Persoanelor care nu au atins vârsta de 65 de ani bărbații și 60 de ani femeile și beneficiază de pensie stabilită până la punerea în aplicare a prezentei legi, plata pensiei se suspendă pentru perioada exercițiului funcției de judecător.

(7) Pensia poate fi solicitată în orice moment de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare, fără limitări în termen.

(8) Pensiile se stabilesc și se plătesc de către organele de asigurări sociale.

(9) Până la împlinirea vârstei de pensionare de 65 de ani bărbații și 60 de ani femeile, plata pensiei se efectuează din mijloacele bugetului de stat, iar persoanelor care au atins această vârstă pensia se plătește din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.

(10) Persoanelor care au atins vârsta prevăzută la alin. (9) și beneficiază de pensii stabilite până la punerea în aplicare a prezentei legi, plata pensiei se efectuează din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat în cuantum calculat în condițiile prezentei legi, iar diferența dintre cuantumul stabilit inițial al pensiei și această sumă – din mijloacele bugetului de stat.”

Notă: prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27-01-2000 s-au declarat *neconstituționale* prevederile actelor normative în redacția Legii nr. 552-XIV din 28 iulie 1999 “Cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative”, inclusiv art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 “Cu privire la statutul judecătorului”.

-Prin Legea nr.56/09.06.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative art.32 din Legea nr.544 cu privire la statutul judecătorului a fost expus în următoarea redacție :

Articolul 32. Asigurarea cu pensie

Judecătorul are dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat.”

Notă: Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2022 legea nr.56/09.06.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost declarată neconstituțională

-Prin Legea nr.290/16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative au fost operate modificări în art. 32 Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (după cum urmează:

Articolul 32. Asigurarea cu pensie va avea următorul cuprins:

Judecătorul are dreptul la pensie în condițiile Legii nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

Notă: Prin Hotărârea Curții Constituționale nr.25 din 27.07.2017, prevederile Legii nr.290/16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, la acest capitol au fost declarate neconstituționale

Sub acest aspect, este inerent faptul că, exigența constituțională a calității legii controlul constituționalității a căreia se solicită, este viciată și din perspectiva incoerenței și lipsei de previzibilitate a legislatorului, în contextul în care toate propunerile legislative pentru modificarea condițiilor de pensionare a judecătorilor, prin constrângerea acestor garanții, au fost declarate neconstituționale.

Curtea Constituțională în permanență a declarat neconstituționale toate prevederile legale prin care Guvernul a atentat la stabilitatea condițiilor de pensionare a judecătorilor, stabilite prin efectul Legii nr.544/1995.

Declarând neconstituționalitatea acestor prevederi legale, Curtea Constituțională a atenționat că, **este absolut inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului în procesul adoptării unor legi noi.** (pct. 24 din Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011; Hotărârea nr. 25 din 06 noiembrie 2014).

Măsurile prin care se diminuează asigurarea materială și socială a judecătorilor sunt interpretate de Curte ca ingerință în independența judecătorilor.

Realizarea principiilor independenței și inamovibilității personale a judecătorului și a autorității judecătorești în ansamblu, nu poate fi concepută în lipsa unor garanții reale care să asigure protecția materială și socială a judecătorului.

Aceste deziderate, sunt aplicate de majoritatea țărilor în care ***independența justiției*** este o cerință de bază a statului de drept.

În acest context Plenul CSM, prezintă pentru informare Înaltei Curți, date cu privire la condițiile de pensionare a judecătorilor din țările vecine, apropiate după nivelul de dezvoltare economică cu țara noastră: **Romania și Ucraina:**

-Art. 4 Legea №2862-XII din 15 decembrie a.1992 cu privire la statutul judecătorilor *din Ucraina* prevede:

„Судье в отставке, имеющему стаж работы в должности судьи не менее 20 лет, выплачивается по его выбору пенсия или освобожденное от уплаты налога

ежемесячное пожизненное денежное содержание в размере 80 процентов заработной платы *работающего на соответствующей должности судьи*. За каждый полный год работы свыше 20 лет в должности судьи размер ежемесячного пожизненного денежного содержания увеличивается на два процента заработка, но не больше чем до 90 процентов заработка судьи. Судье в отставке, имеющему стаж работы в должности судьи менее 20 лет и достигшему 55-летнего возраста (для женщин - 50 лет), размер ежемесячного денежного содержания исчисляется пропорционально количеству полных лет работы в должности судьи. При достижении таким судьей пенсионного возраста за ним сохраняется право на получение ежемесячного пожизненного денежного содержания в отмеченном размере, или, по его выбору, назначается пенсия на условиях, предусмотренных статьей 37 Закона Украины "О государственной службе".

Prin prisma acestor prevederi, experții Consiliului național de dezvoltare economica și dezvoltare din Ucraina, au prezentat rezultatele analizei pensiilor judecătorilor din Ucraina la situația din 01 aprilie 2019:

- **Pensia viageră a judecătorilor** : la 1 ianuarie constituia—28 702 грн, la 1 aprilie — 44 316 грн (în 3 luni a crescut cu 54,4%);
  - **Pensia de vârstă a judecătorilor** (8 614 536 pensionari): 1 ianuarie — 2648 грн, 1 aprilie—2943 грн (in 3 luni a crescut cu 11,1%);
  - **Pensia pentru vechimea în munca a judecătorilor** (227 338 persoane): 1 ianuarie — 2477 грн, 1 aprilie — 2645 грн (în 3 luni a crescut cu 6,8%);
- Potrivit acestor date pensia media a judecătorilor în a.2020 a crescut cu 48,1% (cu 22 087,12 grivne), în raport cu pensia medie în Ucraina, care a crescut cu 13,8% (424,53 grivne).

-La fel, art. 82 Legea nr.303 din 28 iunie 2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor *din Romania prevede că: Articolul 82 alin. (1)* Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și foștii judecători și procurori financiari și consilierii de conturi de la secția jurisdicțională care au exercitat aceste funcții la Curtea de Conturi, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în funcția de judecător ori procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi se pot pensiona la cerere și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de indemnizația de încadrare brută

lunară sau de salariul de bază brut lunar, după caz, și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării.

Astfel, pensia specială din magistratură se calculează ca 80% până la 100% din veniturile brute ale ultimei luni de activitate a unui judecător.

Potrivit datelor publicate de Fondul pensionar valoarea medie a pensiei încasate de magistrații români lunar în a.2020 a constituit 19.640 roni. (5 000 euro)

Pentru comparație, urmare a intrării în vigoare a modificărilor operate la art.32 din Legea nr. 544/95, controlul constituționalității a căroră se solicită, începând cu 1 aprilie 2021 pensiile judecătorilor din Moldova au fost indexate cu 3,89%. (în medie 500 lei).

În acest context, pentru temeiurile expuse, este evident faptul că modificările operate la art. 32 Legea nr. 544 cu privire la statutul judecătorilor, au generat diminuarea semnificativă a garanțiilor obținute de judecătorii aflați în funcție și cei pensionați, fără a se ține cont de concepțiile expuse de sistemul judecătoresc, în apărarea drepturilor sociale deținute, prin ce puterea executivă și cea legislativă au atentat la independența magistraților, aceste modificări fiind contrare prevederilor art.6, art. 54, și art. 116 alin. (1), din Constituție.

Solicităm examinarea acestor completări concomitent cu Sesizarea nr. 87a din 20 aprilie 2021.

Cu înaltă considerațiune pentru Onorata Curtea Constituțională,

**Președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii
Dorel Musteață**

